

Készül az új Btk.

Tegnap, kedden Szegeden, a megyei bíróság épületének dísztermében a Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei szervezete szakmai vitát rendezett a készülő új Büntető Törvénykönyv tervezetéről. Három megye — Békés, Pécs és Csongrád — elméleti és gyakorlati szakembereit dr. Fonyó Antal professzor, a JATE jogi karának tanszékvezető tanára, a kodifikációs főbizottság tagja

köszöntötte. Dr. Király Tibor egyetemi tanár, a kodifikációs főbizottság tagja a leendő büntető kódex első feléről, az általános részből tartott vitaindító előadást. A fejlődés velejárója, hogy a jogszabályoknak változnia kell. A szocializmusban a gazdasági és a társadalmi mozgásokat követi a jogalkotás. E folyamat része volt a Polgári Törvénykönyv kodifikálása, s e szándék vezérelte

a szakembereket most, amikor az új Btk.-tervezetet megvitadják. Az Igazságügyi Minisztérium munkacsoportok kért fel, hogy tanulmányokat dolgozzanak ki a változásra. Ezek alapján állította össze a kodifikációs főbizottság az új Büntető Törvénykönyv tervezetét, amelyet vitára bocsátottak. A tervezet második részének vitáját Szegeden május 23-án tartják.

Környezetünk tárgyai és képei

Hogy kerül a csizma az asztalra? Azaz, hogy kerül WC-kagyló a kiállítóterembe? Minek a WC-t tervezni? Iparművész? Igen? A joga van-e? — ilyen és ehhez hasonló kérdések jöhetnek fel a Hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum Környezetünk tárgyai című kiállításán, melynek keretében kilenc Békés és Csongrád megyei üzem, és gyár 21 iparművész mutatja be szigorúan válogatott munkáit. A ragyogóan rendezett, reprezentatív tárlat e táj iparművészeinek kollektív kiállítójele.

Az iparművészet, a művészeti élet egyik legizgalmasabb mai kérdése. Vita folyik a fogalomról, az ipari formatervezésről, a tervezőművészek feladatairól, munkájuk tartalmáról és lényegéről. Az ipari háttér és a művészet sokak szerint ma is egymással ellentmondó tényező. Ismert és nemzöközileg elfogadott definíció szerint: „... Az ipari formatervezés alkotó tevékenység, melynek célja az ipar által előállított termékek formai tulajdonságainak meghatározása. Ezek a formai sajátosságok nem csupán külső jellegzetességek, hanem főleg azok a strukturális és funkcionális kapcsolatok, melyek a rendszert összefüggő egységgé alakítják át, mind a gyártó, mind a felhasználó szempontjából...” Az iparművész feladata tehát az élet által felvetett új igényeknek művészi-emócionális tükrözése, illetve tükrözése, ipari keretek között, a praktikus, sorozatgyártás, esztétikum stb. szempontjait figyelembe véve, másrészt annak felismerése, hogy az ipar, az ipari termékek, s általuk a tervezőművészek közvetve közvetlenül hatnak az emberi környezetre, formálják, az emberek észlelését, új társadalmi igényeket támasztanak.

Az iparművészek helyzete a mai — a vizuális kultúra, az észlelési szemközöből nyugodtan nevezhetjük forradalmi szituációnak — helyzetben nem tisztázott. Nincs meg a helyük az ipar, egy-egy gyár és üzem sajátos szerkezetében, iparművész besorolás, státusz nincs. Ennek következményeként fizetésük nem éri el a rendelkezésekből megszabott alsó határt sem. Bekerülnek valamilyen éppen üres státuszkatályába, ezzel együtt meghatározott helyre a vállalati hierarchiába. A véletlenszerű besorolás nemcsak szakmailag, de esztétikailag is függőséget jelent. Az iparban dolgozó tervezőművészeknek nincs jogvédelmük. Nemcsak ellophatóak, felhasználhatják terveiket bűntetlenül, de ami már ennél is kellemetlenebb, olykor meghamisítva kerülnek közforgalomba. Ezt a visszásságot helyzetet jelzik a cikk eleji vélemények, mondatok is.

A két megye iparművészeinek felsorakozása nem véletlen és egyszeri kísérlet. Több mint tíz esztendővel ezelőtt Hódmezővásárhelyen, akkor még szinte úttörő kezdeményezésként, a város iparművészei nagyszabású kiállítást rendeztek. Azóta a mostani Környezetünk tárgyai című tárlatig nagy és hosszú volt a csönd. Pedig — a tárlat bizonyítja — a bemutatkozás, a képességek fölmérése, az erők felsorakoztatása, a közönséggel való találkozás izgalma módfelel fontos, s egyre inkább elkerülhetetlen. Célja, hogy a két megyében dolgozó, jó részt fiatal iparművész a nyilvánosság előtt bizonyíthassa: fölkelésült fontos társadalmi feladatainak ellátására, és figyelmeztesse az üzemek, gyárak vezetőit közvetlenül, — és a közönség hatása által közvetve is —, hogy minél hamarabb realizálódjanak azok az elképzelések, amelyek ezeknek a felelősséggel gondolkodó és tehetséggel alkotó iparművészekkel az agyában és kezében rejlik.

Az iparművészet feladata és lényege a technikai lehetőségek között a funkcióhoz kötődő forma kifejezése. Nem véletlen, hogy hová kerül egy bögre füle, milyen formájúra terveznek egy WC-ülököt, mennyire simul az ember kezéhez a konyhabútor, milyen ruhába öltözik, milyen tárgyakkal teszi otthonossá környezetét. A szépség és használhatóság harmóniájának megteremtésére vállalkoztak ezek a fiatal művészek, amikor elképzeléseiket, a meglévő ipari háttér figyelembe vételével, sorozatgyártásra alkalmas formában tervezték meg.

A vásárhelyi tárlat nagyszerű kezdeményezés, bizony benne —, s ez elhangzott a beszélgetéseken is —, folytatása lesz. Kétevenként találkozunk az e tájon élő művészek munkáival. Néhány feszítő kérdés azonban (felkiáltójelként!) válaszra vár. I. Hol vannak a szegedi iparművészek? Mert a) tudjuk, mert munkáikkal bizonyították, vannak például szegedi belsőépítészek, akik jó néhány alkalommal tanújelét adták felkészültségüknek és tehetségüknek, de hiányoznak e közös bemutatkozásra; b) azt is tudjuk, hogy a jelentős ipari háttérrel bíró szegedi üzemek és gyárak (KSZV, Textilművek, Szegedi Ruhagyár, Alföldi Bútorgyár stb.) nem alkalmaznak végzett iparművészeket, s ezáltal nemcsak saját lehetőségeiket csökkentik, de megfosztják a

várost és a tágabb közeget is a kor igényeinek, kívánalmainak teljesebb kielégítéséről. 2. Ma sem harmonikus az együttműködés tervező, gyár, kereskedelem, vásárló komplex kapcsolatában. Képes és esetleges a visszajelzés, nem mindig működik a rugalmassággal ez a többszörös áttétel mechanizmus. Pedig egyre inkább szorgalmazzák és szociológiai, pszichológiai felmérések is bizonyítják, hogy az életmód változásával mind jelentősebb szerepet kapnak a környezet tárgyai, a kávéscsészétől a bútorokig át a ruhadarabokig. 3. Nem megfelelő a kapcsolat az üzemekben dolgozó iparművészek és a képzőművészek között. Ez a diszharmonia néhány iparművészt arra késztet, hogy a képzőművészet műfajai között próbálkozzon. Pedig egyre nagyobb feladat hárulna rájuk a környezetkultúra feladatainak kiteljesítésében... (Ez sorolhatnánk...)

A hódmezővásárhelyi Környezetünk tárgyai című kiállítás tartalmában és formájában is az utóbbi idők egyik legizgalmasabb, legtöbb gondolatot fölvető és legtöbb kérdést nekünk szegő kiállítás. Jó volna bizonyosan tudni, hogy a kiállított tárgyak — a csomagolástechnikai tervekől a konyhabútorokon és fürdőszoba-berendezéseken át az étkezőlemez és gyerekruhákig — hamarosan nemcsak tervek, de megvásárolható áruk is lesznek.

Lippai Tamás, a csongrádi születésű, Tamásiban élő fiatal festő a Sajtóház. Művészklubjában mutatja be az elmúlt tíz esztendő válogatott alkotásait. A Tolna megyei KISZ-ösztöndíjas művész az útkeresés idejéi. Több műfajban próbálkozik, a tusrájzoktól a linómetszeteken át a kombinált technikájú festményekig. Képeit nagyvonalú ecsetkezelés, lendületes festőiség, expresszív kifejezőmód jellemzi. Finom színvilága mögött gazdag gondolati tartalom húzódik, festményei környezetünk megbeszélő képei. (Egy gondolat mindenképpen ide kívánkozik anélkül, hogy összehasonlítsam Csongrád és Tolna megye adottságait és lehetőségeit: nálunk még mindig nem sikerült megoldani a legtehetségesebb fiatal amatőrök ösztöndíjának kérdését, pedig ez az — a mostani példát bizonyítja! — nemcsak az alkotók nyerneinek.)

Tandi Lajos

Moszkvai divat

A moszkvai Gum-áruház varrták. A kollekciót a legújabb nemzetközi divatirányzatokat követő elegáns vonalak, a színek és minták nagy változatossága, az izlással alkalmazott népművészeti ihletésű díszítések jellemzik. A kollekciót a következő napokban bemutatják több vidéki városban is.

A rendteremtés megkezdődött

Az ingatlanforgalom és az illeték

A közelmúltban megjelent rendelkezések szabályozták az ingatlanforgalmat, korlátozták a hasznosítást, és egyszerűsítették az átírást, telekvezetés ügymenetét. Mégis sok a vita illetékügyben. Többnyire azért, mert az állampolgárok még nem ismerik, mi minden változott, illetve egyszerűsödött. Dr. Petrik Istvánt, a megyei tanács vb pénzügyi osztályának vezetőjét arra kértük, hogy a rendelkezések jelenleg több pontját összegezzék. Kezdjük a tulajdonjog-változás bejelentésével:

— Január 1-től a tulajdonjog-bejegyzési kérelmet az iratoknak illetékszabására történő bemutatásakor kell az illetékhivatalhoz benyújtani. A korábbiakkal ellentétben az illetékhivatalok most nem küldik vissza az ügyfeleknek az iratokat, hanem azokat a tulajdonjog-bejegyzés céljából az illetékes földhivataloknak továbbítják. Lényegében tehát

az államigazgatási szervek egymás között intézik az ügyeket, mentesítik az ügyfelet a járkálástól, a felesleges utazgatásoktól.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy egyszerűsödik az eljárás, csökkent a hiányosan felszerelt iratok száma, és a késve történő bejelentés. Jó tudni, hogy az ingatlan szerzését követően a szerződő feleknek 30 napon belül jelenteniük kell az illetékhivatalnál a szerződés megkötését. Amennyiben ezt elmulasztják, tehát a 30. és 60. nap között jelentik csak, akkor az illetéket 20 forinttól ezer forintig, ezt meghaladó késedelem esetén 3 ezer forintig felelelnek. Ha a szerződés hatóság, vagy közjegyző közreműködésével jött létre, vagy annak érvényessége a hatóság jóváhagyásától függ, akkor a bejelentési kötelezettség a közjegyzőt vagy a szerződést jóváhagyó hatóságot terheli. A földhivatalok a tulajdonjogot csak akkor jegyezhetik be, ha az illetékhivatal igazolja: az illetéket megfizették, vagy annak fizetésére részletet engedélyeztek.

Sokszor hallottuk, hogy ingatlanok átruházásakor a szerződések mellékleteként csatolandó iratok kiadása csak formális. A pénzügyi szervek nem vizsgálják, a bejelentések megfelelnek-e a valóságnak.

— A szerződések illetékszabására való elfogadásának feltétele, hogy a szerző féllel szemben nincs ingatlan szerzési korlátozás. Ezt az állandó lakóhely szerinti illetékes adóhatóság záradékkal igazolja. A pénzügyi szakigazgatási szerveknek az állampolgárok telek-, lakás- és üdülőtulajdonáról megfelelő nyilvántartásuk van. A záradékolás ennek alapján történik, következésképp nem formális az általuk kiadott igazolás.

Szó esik arról is, hogy az ingatlanok eladásából többen jelentős jövedelemre tesznek szert. Ebből, a nem munká-

ból szerzett jövedelem után van-e adófizetési kötelezettség?

— A fennálló rendelkezések célja, hogy megakadályozzák a munka nélküli vagyonszerzési törekvéseket.

Ezért adó alá esik a nem örökös útján, hanem egyéb módon (vétel, csere, ajándékozás, ráépítés stb.) szerzett föld- vagy házingatlan érték, különbözettel történő eladásából, cseréjéből származó jövedelem, ha az 10 éven belül történik. Ugyanez vonatkozik a 720 négyzetmétert meg nem haladó beépítetlen földterületre, ha a tulajdonosnak, illetőleg családjának egyéb ingatlanulajdonosa nincs. A korlátozás itt nem 10 év, hanem a szerzéstől számított 15 év. Mindig a szerzőkor és elidegenítéskor fennálló forgalmi értékből indulunk ki, s ennek figyelembevételével állapítjuk meg progresszív alapon a munka nélküli szerzett jövedelem után az adót. Előlr a jogszabály adómentességet is. Ez akkor adható meg, ha a tulajdonos lakóház, vagy lakástulajdon szerzése céljából értékesíti ingatlanát. Ezt a szándékot azonban a szerződés megkötésétől számított 60 napon belül jelenteni kell! Határidő elmulasztása esetén adómentesség nem adható. Mérsékelni lehet az adó alapját akkor, ha kényszerítő körülmény (haláleset, baleset, stb.) miatt történt az eladás. Ezért az eladást 15 napon belül be kell jelenteni a területileg illetékes adóhatósághoz.

A jogszabályok tartalmaznak-e olyan rendelkezést, amelyet a szövetkezeti, táncsági értékesítésű, valamint munkáslakás-elidegenítés esetén kell alkalmazni? — A rendelkezések visszafizetési kötelezettséget írnak

elő. A tulajdonosnak az állami támogatást vissza kell fizetnie, ha a vásárlást, illetve a használatba vételt engedély megadását követő 15 éven belül lakását első ízben adásvételi, ajándékozási, vagy életjáradéki szerződéssel idegeníti el. A visszafizetés adásvételkor az eladót, ajándékozáskor a megajándékozottat, életjáradéki szerződésnél pedig a tartásra kötelezettet terheli. Ha a tulajdonos a lakást szabad forgalomban idegeníti el, akkor az évi 1 százalékos értékesítésként figyelembe véve az eredeti árának 40 százalékát, munkáslakásnál pedig a lakásépítéshez, a vásárláshoz kapott állami támogatás teljes összegét kell visszafizetni.

— Vannak-e még más, a lakosságot érintő fontos rendelkezések az ingatlanforgalomban?

— 1977 januárjában hatályba lépett a földek tartós használatba adása. Ez azonban nem csökkentette az ingatlanforgalmat. Szeretném megjegyezni, hogy az állami és a szövetkezeti földeknek lakóház építésére történő tartós használatba adása illetéktelen. A föld mezőgazdasági termelés céljára történő használatba adása azonban csak abban az esetben illetéktelen, ha a használatba adó az állam, vagy a termelőszövetkezet. A nyilvántartásba való bejegyzésért viszont 100 forint eljárás illetéket kell fizetni. A mezőgazdasági termelés céljára tartós használatba adott föld használati jogának öröklése illetéktelen, ha az örökség egy személyre jutó forgalmi értéke meghaladja a 100 ezer forintot — fejezte be a kérdéseinkre adott tájékoztatást a megyei tanács vb pénzügyi osztályának vezetője.

Fürgeleg Szilveszter

Nemzetközi küzdelem a rák ellen

Balatonfüreden tanácskoznak az európai daganatvírus-kutatók

A példátlan arányú részvétel azt bizonyítja, hogy az orvostudomány egyre nagyobb arányban összpontosítja erőit az egyik legsúlyosabb emberi betegség, a rák elleni küzdelemre — hangsúlyozta a európai daganatvírus-kutatók kedden Balatonfüreden megkezdődött XI. kongresszusán mondott megnyitó beszédében Váczy Lajos egyetemi tanár, a Magyar Mikrobiológiai Társaság elnöke. A század elején tumorviruskutatók ugyanis egyik fő feladatuknak tartják annak megfigyeltését, hogy milyen összefüggések, azonosítható ismérvek vannak az ember és az állat daganatos megbetegedései között.

Az öt szekcióban lezajló tanácskozás ezzel kapcsolatos tapasztalatait a negyedik napon összegezik majd a tudósok. A kongresszus végül ajánlásokat ad a daganatos vírus kutatója egyeztetési tapasztalatait és vitáját meg a kutatók további lehetőségeit. A tudományág legkiválóbb európai szakértői —

s velük együtt a kongresszusra meghívott amerikai kutatók — behatóan elemzik majd a daganatok kialakulásának és folyamatának okait. Összevetik a sejtek rosszindulatú átalakulásának rákossá válásával kapcsolatos eddigi ismereteket. A legnagyobb érdeklődés minden bizonnyal az emlősök — különösen a főemlősök, a majmok — daganatos megbetegedését okozó vírusokkal foglalkozó előadásokat kíséri. A tumorviruskutatók ugyanis egyik fő feladatuknak tartják annak megfigyeltését, hogy milyen összefüggések, azonosítható ismérvek vannak az ember és az állat daganatos megbetegedései között.

Az öt szekcióban lezajló tanácskozás ezzel kapcsolatos tapasztalatait a negyedik napon összegezik majd a tudósok. A kongresszus végül ajánlásokat ad a daganatos vírus kutatója egyeztetési tapasztalatait és vitáját meg a kutatók további lehetőségeit. A tudományág legkiválóbb európai szakértői —

(MTI)